

**ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล
ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น**

The Correlation between Communication Skills of School Administrators
and the Effectiveness of School Administration in Private Schools under the
KhonKaenProvincial Educational Office

ทักษพร พิมพบุญ^{1*} อุไร สุทธิรัมย์²

Thaksaphorn Phimboon^{1*} Urai Suthiyam²

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

¹The Student of Master of Education Program in Educational Administration, Program,
Graduate College of Education, Ramkamhaeng University

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

²Program, Graduate College of Education, Ramkamhaeng University

*Corresponding author email : Thaksaphornphimboon@gmail.com

วันที่รับ : 9 มีนาคม 2568

วันที่แก้ไข : 2 พฤษภาคม 2568

วันที่ตอบรับ : 7 พฤษภาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนเอกชน 2) ศึกษาประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน
เอกชน และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล
ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียน
เอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2567 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการ
เปิดตารางสำเร็จรูปของโคเฮน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 333 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สถิติที่ใช้ในการวิจัย
ได้แก่ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านทักษะการอ่าน ด้านทักษะการเขียน ด้านทักษะการฟัง และด้านทักษะการพูด 2) ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล 3) ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่นมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.766$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ทักษะการสื่อสาร / ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา / ความสัมพันธ์

Abstract

This research aimed to achieve three primary objectives: (1) to examine the communication skills of school administrators in private schools, (2) to assess the effectiveness of school administration conducted by these administrators, and (3) to investigate the correlation between administrators' communication skills and the effectiveness of school administration in private school contexts. The sample comprised 333 teachers from private schools under the Khon Kaen Provincial Educational Office during the 2024 academic year. The sample size was determined using Cohen's table, and stratified random sampling along with simple random sampling was applied in proportion to school sizes. Data were collected using questionnaires designed to measure both communication skills and school administration effectiveness. Data analysis employed frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The findings revealed that: (1) the overall communication skills of private school administrators were at a high level, with the highest scores in reading, followed by writing, listening, and speaking skills; (2) the overall effectiveness of school

administration was also rated high across all dimensions, ranked from highest to lowest as general administration, budget administration, academic administration, and personnel administration; and (3) a significant positive correlation was found between communication skills and school administration effectiveness ($r_{xy} = 0.766$, $p < .01$).

Keywords : Communication Skills / School Effectiveness / Correlation

บทนำ

โลกศตวรรษที่ 21 ทักษะการสื่อสารถือเป็นอีกหนึ่งทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาใน (อิทธิศักดิ์ ศิริจันทร์ และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2562) ที่จะช่วยในการขับเคลื่อนและพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จทักษะด้านการสื่อสารทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ 1) ด้านการฟัง 2) ด้านการพูด 3) ด้านการอ่าน และ 4) ด้านการเขียน (พัชรินทร์ วายุแสง และอุไร สุทธิแย้ม, 2567) เป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะช่วยในการขับเคลื่อนและพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จลดความขัดแย้งและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกันในสถานศึกษาเพื่อให้เข้าใจ มีวัตถุประสงค์ร่วมกันรวมถึงแสดงปฏิกิริยาตอบสนองที่เหมาะสม ใช้ทักษะการฟังเพื่อรับสารด้วยเจตคติที่ดีเพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้องและมีความเหมาะสม ใช้ทักษะการพูดเพื่อแนะนำอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอรวมถึงการโน้มน้าวใช้ทักษะการเขียนในการส่งสารที่ถูกต้องและทักษะการอ่านเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น เชื่อมโยงข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานการสื่อสารที่ดีจะต้องใช้ทักษะดังกล่าวอย่างสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดความเข้าใจในนโยบายอย่างชัดเจนซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในองค์กร ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเพื่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสามารถบริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาให้การทำงานประสบผลสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของสถานศึกษาที่ได้กำหนดไว้ ความสำเร็จที่เอื้อต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ตามขอบเขตงานของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ บริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป (อรอุมา ไมยวงศ์, 2564) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการสื่อสารถือเป็นพื้นฐานของการบริหารจัดการทุกด้าน ผู้บริหารที่มีทักษะการสื่อสารที่ดีจะสามารถถ่ายทอดนโยบาย วิสัยทัศน์ และเป้าหมายขององค์กรไปสู่ครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องได้อย่างชัดเจน สร้างความเข้าใจร่วมกัน และนำไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องส่งผลให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นดังนั้นผู้บริหารที่มีทักษะการสื่อสารที่ดี

และครอบคลุมทุกมิติ จะช่วยสนับสนุนการบริหารจัดการในทุกด้าน ส่งเสริมประสิทธิผลขององค์กร และนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงประสงค์ที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่นเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสถานศึกษาของรัฐและเอกชนตลอดจนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีทักษะการสื่อสารที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา และเพื่อบรรลุเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษานั้นคือ การพัฒนาทักษะการสื่อสารผู้บริหารและประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษารวมถึงพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,782 คน (สำนักงานการศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น, 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2567 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของโคเฮน (Cohen Manion and Morrison, 2011) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 333 คน เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified

Random Sampling) โดยแบ่งเป็น 4 ชั้นภูมิ ตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนขนาดเล็ก 2) โรงเรียนขนาดกลาง 3) โรงเรียนขนาดใหญ่ และ 4) โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จากนั้นใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียนโดยคำนวณตามสัดส่วนของประชากร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น จำนวน 40 ข้อ มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย 1) ด้านการฟัง 2) ด้านการพูด 3) ด้านการอ่านและ 4) ด้านการเขียนของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ 3 แบบสอบถามทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ซึ่งค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruency: IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 จากนั้นวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.978 และค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.14-0.90 โดยการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) และจัดแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ไปถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์โดยใช้ Google Form ในการสร้างและรวบรวมแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 333 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 333 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ลำดับต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น โดยจำแนกทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการฟัง 2) ด้านการพูด 3) ด้านการอ่านและ 4) ด้านการเขียน และจำแนกประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานบุคคล 3) ด้านการบริหารงานบุคคลและ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) และวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) ข้อมูลสถานภาพของผู้สอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 85.30 มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 175 คน คิดเป็น ร้อยละ 52.60 และปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 720-1,679 คน) จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	284	85.30
สูงกว่าปริญญาตรี	49	14.70
รวม	333	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	175	52.60
ระหว่าง 5 – 10 ปี	96	28.80
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	62	18.60
รวม	333	100.00
ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1-119 คน)	17	5.10
ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 120-719 คน)	145	43.50
ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 720-1679 คน)	155	46.50
ขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียน 1,680 คนขึ้นไป)	16	4.8
รวม	333	100.00

2) ผลการวิเคราะห์ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, $SD = 0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการอ่าน ($\bar{X} = 4.49$, $SD = 0.52$) รองลงมา คือ ทักษะการเขียน ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.44$) ทักษะการฟัง ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.49$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ทักษะการพูด ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 0.49$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ทักษะการสื่อสาร	ความคิดเห็นของครู			ลำดับที่
		$\bar{X}$	SD	ระดับ	
1	ทักษะการฟัง	4.33	0.49	มาก	3
2	ทักษะการพูด	4.13	0.49	มาก	4
3	ทักษะการอ่าน	4.49	0.52	มาก	1
4	ทักษะการเขียน	4.34	0.44	มาก	2
รวม		4.32	0.40	มาก	

3) ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, $SD = 0.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.22$, $SD = 0.47$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.20$, $SD = 0.52$) และด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.17$, $SD = 0.49$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.52$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของครู			ลำดับที่
		$\bar{X}$	SD	ระดับ	
1	ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.17	0.49	มาก	3
2	ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.20	0.52	มาก	2
3	ด้านการบริหารงานบุคคล	4.16	0.52	มาก	4
4	ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.22	0.47	มาก	1
รวม		4.19	0.42	มาก	

4) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยในภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา (Y_{tot}) โรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่นอยู่ใน ระดับ “สูง” ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .766 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และหากพิจารณารายด้าน พบว่า

1) ทักษะการฟัง (X_1) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา (Y_{tot}) อยู่ใน ระดับ “ปานกลาง” ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .664 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .012

2) ทักษะการพูด (X_2) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา (Y_{tot}) อยู่ใน ระดับ “ปานกลาง” ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .641อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ทักษะการอ่าน (X_3) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา (Y_{tot}) อยู่ใน ระดับ “ปานกลาง” ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .625อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และ 4) ทักษะการเขียน (X_4) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา (Y_{tot}) อยู่ใน ระดับ “ปานกลาง” ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .632 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ระหว่างทักษะการสื่อสารผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา

ทักษะการสื่อสาร ผู้บริหาร สถานศึกษา	ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา					ลำดับที่
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y _{tot}	
X ₁	0.595**	0.508**	0.594**	0.566**	0.664**	1
X ₂	0.561**	0.521**	0.556**	0.532**	0.641**	2
X ₃	0.567**	0.533**	0.533**	0.502**	0.625**	4
X ₄	0.603**	0.521**	0.454**	0.555**	0.632**	3
X _{tot}	0.703**	0.631**	0.649**	0.651**	0.766**	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกหรือมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่คล้อยตามกันอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1) ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่นโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านทักษะการอ่าน ด้านทักษะการเขียน ด้านทักษะการฟัง และด้านทักษะการพูด ตามลำดับ

2) ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล

3) ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่นมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น อภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1) ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ตามลำดับทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่นมีความรู้และความสามารถในการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารโดยมีองค์ประกอบหลัก 4 ทักษะได้แก่ใช้ทักษะการอ่านในการวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายงานหรือองค์กร ทักษะการเขียนมุ่งเน้นการส่งสารที่ถูกต้องกระชับและชัดเจน ใช้ทักษะการฟังรับข้อมูลด้วยเจตคติที่ดีตั้งใจรับฟังเพื่อการตัดสินใจที่เหมาะสมและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและใช้ทักษะการพูดเน้นการถ่ายทอดข้อความอย่างต่อเนื่องสามารถโน้มน้าวใจและให้คำแนะนำที่ชัดเจนเพื่อสื่อสารให้ผู้รับสารเข้าใจวัตถุประสงค์ที่ โดยใช้ทักษะทั้ง 4 ทักษะอย่างสัมพันธ์กัน สอดคล้องกับแนวคิด David K. Berlo (1960) ได้กล่าวว่า ทักษะในการสื่อสาร ประกอบด้วย การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนรวมถึงการแสดงออกทางท่าทางและกริยาต่าง ๆ และรู้จักเลือกใช้ทักษะจะช่วยส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการสื่อสาร สอดคล้องกับกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2542) ได้กล่าวว่า การสื่อสารกระบวนการของการถ่ายทอดข่าวสาร จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร โดยเครื่องมือไปถึงเป้าหมายเพื่อให้มีความเข้าใจกัน การแสดงออกเพื่อการติดต่อสื่อสารนั้นมนุษย์จำเป็นต้องใช้ภาษาในด้านการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน งานวิจัยของอมรา ปานศรีแสงและมินมาส พรานป่า (2565) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหาร สถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบึงกุ่มผลการวิจัยพบว่า ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบึงกุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรวิทย์ แพบัว (2564) ศึกษาเรื่องทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสำคัญเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารสถานศึกษานั้นประสบความสำเร็จ พัฒนา

ระบบการบริหารการสั่งการการดำเนินการต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อโนมา ภูเจริญ (2563) ศึกษาเรื่อง การจัดการการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการจัดการการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น สามารถบริหารโรงเรียน และบุคลากรเพื่อให้การทำงานประสบผลสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ตามเป้าหมายของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก, หน้า 1-23) มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลรวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพตามขอบข่ายและภารกิจประกอบด้วย ทั้ง 4 ด้าน คือ บริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไปสอดคล้องประกาศกฎกระทรวง ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 (ราชกิจจานุเบกษา, 2550, เล่มที่ 124 (ตอนที่ 24), หน้า29 -36) อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา และผู้อำนวยการสถานศึกษาตามขอบข่ายภารกิจที่กำหนดไว้ในประกาศกฎกระทรวง ด้านการบริหารงาน ด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงาน การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปสอดคล้องกับงานวิจัยของ งานวิจัยของอมรา ปานศรีแสง และ มินมาส พรานป่า (2565) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหาร สถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบึงกุ่มผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบึงกุ่มโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการสื่อสารที่สามารถสร้างความเข้าใจในกรอบการดำเนินงานให้ผู้รับไปใช้ในการดำเนินงานครอบคลุมงานบริหาร 4 ด้าน ประกอบด้วย งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไปได้อย่างถูกต้อง ตรงกับความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลให้มีการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ และเต็มความสามารถนำไปสู่ความสำเร็จในสถานศึกษา

3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่นมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยผู้บริหารมีทักษะทักษะด้านการฟังทักษะด้านการพูดทักษะด้านการอ่านทักษะและด้านการเขียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการสื่อสารที่ดีครบทั้ง 4 ด้าน อาทิเช่น ผู้บริหารสามารถพูดได้ถูกต้อง ชัดเจน มีหลักการ เทคนิค ในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ให้ครูเกิดความเข้าใจในวัตถุประสงค์มีเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน สามารถโน้มน้าวสร้างความศรัทธา ความไว้วางใจ น่าเชื่อถือ สั่งการโดยใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง ภาษาที่สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร ใช้กิริยาท่าทางประกอบการพูดอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ฐานะและตำแหน่งของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผล ผู้บริหารมีกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อทราบข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ที่ชัดเจนเหมาะสม ประเมินค่าจากสิ่งที่อ่านจนเกิดการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล ผู้บริหารสามารถเรียบเรียงถ้อยคำให้สื่อความหมายได้ชัดเจนแบ่งวรรคตอนได้ถูกต้อง สะกดคำได้ถูกต้องมีหลักการ เทคนิคการเขียนใช้ประโยคไม่คลุมเคลือรวมถึงมีความรู้ประสบการณ์การเขียนเอกสารบทความทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างพัฒนาความรู้ความสามารถทักษะทางวิชาการผู้บริหารสามารถกำหนดนโยบายบรรลุตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาวางแผนงาน โครงการกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การจัดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับ งานวิจัยของ งานวิจัยของอมรา ปานศรีแสง และมินมาส พรานป่า (2565) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหาร สถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบึงกุ่มผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรวิทย์ แพบัว (2564) ศึกษาเรื่องทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมทักษะการสื่อสารของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ วายุแสง (2566) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมทักษะการสื่อสารของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

องค์ความรู้จากการวิจัย

งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพในการบริหารงาน รวมถึงส่งผลต่อแรงจูงใจของครูและบรรยากาศในโรงเรียนและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้บริหาร โดยเฉพาะด้านการพูด เช่น การพูดในที่สาธารณะ และการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ตลอดจนประยุกต์ใช้ในการจัดอบรมหรือกำหนดนโยบายเพื่อยกระดับการบริหารสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ทักษะการสื่อสารด้านการพูดของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านการพูด เนื่องจากทักษะการสื่อสารด้านการพูดมีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา

2. การบริหารงานบุคคล เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ รวมทั้งพัฒนาความรู้ ความสามารถ สร้างขวัญกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติ สร้างความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น

3. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น

เอกสารอ้างอิง

- กองวิจัยทางการศึกษา. (2542). *ความหมายของการสื่อสาร*. กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.
- กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. (2550). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 124 (ตอนที่ 24). น. 29 -36.
- ธีรวิทย์ แพบัว. (2563). ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 8(1), 55-68.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจอินเตอร์ โปรเกรสซิฟ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1-23.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- พัชรินทร์ วายุแสง และ อุไร สุทธิแย้ม (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานบุคคล ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. *วารสารมจร อุบลปริทัศน์*, 9(1), 369-650
- สำนักงานการศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น. (2567). *แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พค. 2566 -2570) ฉบับทบทวน 2567 ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น*.
<https://kknpeo.moe.go.th/wp-content/uploads/2024/07.pdf>
- สำนักงานการศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น. (2567). *ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาในจังหวัดขอนแก่น*.
<https://kknpeo.moe.go.th/data67/>
- อิทธิศักดิ์ศิริจันทร์และพิมลพรรณเพชรสมบัติ. (2562). ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 Communication Skill of School Administrator in 21st Century. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 30(1), 137-144.
- อมรา ปานศรีแสง และมินมาส พรานป่า. (2565). *ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหาร สถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบึงกุ่ม [ปริญญาณิพนธ์มหาบัณฑิต]*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

- อโนมาภูเจริญ. (2563). *ศึกษาการจัดการการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อรอุมา ไมยวงศ์. (2564). *ปัจจัยการบริหารที่ 4 ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม* [ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Cohen, L., Manion, L, & Morrison, K. (2011). *Research methods in education*. (7th ed.). New York: Routledge.
- David K. Berlo. (1960). *The process of communication*. NewYork : Holt Rinehart and Winston, Inc.